

Valsts prezidents: ir svarīgi lokālā līmenī darīt to, kas ir efektīvi un var dot pienesumu globālajam līmenim

Publicēts: 25.09.2020.

Egils Levits

Reģionālās vizītes

25. septembrī Rēzeknes apmeklējuma laikā Valsts prezidents Egils Levits Latgales vēstniecībā "Gors" tikās ar iedzīvotājiem diskusijā par Latgales identitātes kultūrvēsturisko un mūsdienīgo rakursu. Tā kā Valsts prezidents vakar Saeimā iesniedza izstrādāto likumprojektu "Latviešu vēsturisko zemju likums", saruna Rēzeknē noslēdz E. Levita aizsākto diskusiju ciklu par latviešu vēsturiskajām zemēm.

Ievadot diskusiju, Valsts prezidents akcentēja: "Vakar Saeimā iesniegtais Latviešu vēsturisko zemju likums balstās uz to, ka Latvijas valsts ir veidojusies, apvienojoties latviešu vēsturiskajām zemēm – Vidzemei, Latgalei, Kurzemei, Sēlijai un Zemgalei. Latgales identitāte no šīm vēsturiskajām zemēm ir visspilgtākā, un tā primāri izpaužas latgaliešu valodā un, protams, arī vēsturē un citviet. Likumprojekta jēga, no jūsu pozīcijām raugoties, ir veicināt šo Latgales specifisko identitāti, jo mūsu pašu interesēs ir uzturēt kultūrvēsturisko zemju pastāvēšanu un attīstību, taču valsts pienākums ir to atbalstīt, sekmēt. Likums būs sasniedzis savu mērķi, ja nākamajām paaudzēm identitātes daudzveidība būs pieejama vismaz tādā pašā apmērā, ka tā šobrīd ir pieejama mums. Tad likums būs veicinājis Latvijas valsts ilgtspēju, ieskaitot gan tās tautas, gan nācijas un kultūras identitātes ilgtspēju. Padomju laikos latvisko daudzveidība centās nivelēt, padarīt unificētu. Tagad, 30 gadus vēlāk pēc neatkarības atgūšanas, ir svarīgi to atkal apzināties, jo daudzveidība ir mūsu bagātība. Daudzveidībā slēpjas Latvijas pievilcība, un tā ir šī likumprojekta filosofiskā un politiskā jēga."

Atbildot uz iedzīvotāja jautājumu, vai likums darbosies arī pēc E. Levita prezidentūras beigām, Valsts prezidents uzsvēra, ka tas ir atkarīgs no pašiem iedzīvotājiem, vai viņiem tas būs svarīgi un vai viņi vēlēšies saglabāt un attīstīt savu identitāti. "Mums pašiem ir iespēja ietekmēt to, kas notiek ar mums, mūsu identitāti un kultūrtelpu," atzina Valsts prezidents.

Savukārt, reaģējot uz repliku par to, vai tik maza nācija var iekustināt globālus procesus, E. Levits sacīja: “Ja cilvēks domā tikai globālā līmenī, efektivitāte ir mazāka. Taču vietējā, lokālā līmenī mums ir lielas iespējas ietekmēt notiekošo. Globālais līmenis ir vietējās rīcības summa, proti, tas, ko mēs darām, piemēram, Rēzeknē, šķirojot atkritumus vai *zāļi ražojot*, ietekmē pasaules klimatu, vides aizsardzību utt. Tādēļ ir svarīgi lokālā līmenī darīt to, kas ir efektīvi un var dot pienesumu globālajam līmenim. Cilvēka pašizpaušme dažādos līmeņos ir nozīmīga, un tā attīsta viņa personību. Tad cilvēka dzīve un uztvere ir pilnvērtīga.”

Kopā ar Valsts prezidentu diskusijā “Latgales identitāte: vēsture, šodiena un attīstība nākotnē” piedalījās dzejniece Anna Rancāne, Latgales podnieku dzimtas tradīciju turpinātājs, māla meistars Andris Ušpelis, Nemateriālās kultūras mantojuma centra “Upīte” vadītājs Andris Slišāns, Dagdas novada Ezernieku pagasta Saietu nama vadītājs, biedrības “Dagne” vadītājs Aivars Bačkurs un radio raidījumu vadītājs, postfolkloras grupas “Rikši” mūziķis Ēriks Zeps.

Māla meistars A. Ušpelis diskusijā akcentēja latgalisko daudzveidību un uzsvēra novadu amatu prasmju pārmantošanu, bet dzejniece Anna Rancāne, runājot par identitātes nozīmi, pauda, ka “identitāte ir visdziļākā iekšējā vajadzība būt kaut kam, apzināties sevi kā līdzīgu starp līdzīgiem. Tā ir drošības sajūta. Un alternatīva ir pazušana, nebūtība”.

Savukārt A. Bačkurs aktualizēja izaicinājumu latgaliešu identitātes ilgtspējai: “Jauniešu vidū arvien mazāk paliek cilvēku, kuri runā latgaliešu valodā. Steidzami jādomā, kā caur, piemēram, neformālo izglītību to labot, jo citādāk latgaliešu identitāte izplūst. Tikai bērni un jaunieši ir tie, kuri saglabās Latgales identitāti un būs galvenie tradīciju nesēji.” Arī Ē. Zeps, aptaujājot klātesošos jauniešus, cik no viņiem ikdienā runā latgaliski, aicināja izvēlēties to darīt kā apzinātu rīcību latgaliskās identitātes stiprināšanai. A. Slišāns piebilda: “Lai nepazustu latgaliešu valoda, nevajag daudz naudas. Piemēram, tās var būt ceļu norādes latgaliešu rakstu valodā, kas nemaksā daudz, bet prasa vēlmi.” Savukārt no diskusijas klausītāju vidus izskanēja viedoklis, ka “šobrīd Latgalē nav neatkarīgas mediju platformas, kas stiprinātu latgalisko identitāti, valodu un Latgales mediju telpu”.

Iepazīties ar Valsts prezidenta izstrādāto likumprojektu “Latviešu vēsturisko zemju likums” var Valsts prezidenta kancelejas [tīmekļvietnē](#).

Diskusijas video

Fotogalerija

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-ir-svarīgi-lokala-limeni-darīt-kas-ir-efektīvi-un-var-dot-pienesumu-globalajam-limenim>

